

Posudek bakalářské práce

Dagmar Lukajové

Ludvík Vítězslav Čelanský: Písňová tvorba

Dagmar Lukajová postavila do centra své bakalářské práce velmi záslužně osobnost Ludvíka Vítězslava Čelanského (1870–1931), významnou postavu přelomu 19. a 20. století, která – přestože výrazně vstupovala do pražského hudebního života a v dané době v něm sehrávala nezanedbatelnou roli – zůstává mimo badatelský zájem českých muzikologů. Ti se nanejvýš spokojují s faktografií, aniž by se snažili rozkrývat otázky s touto osobností spojené a poukazující mj. k problémům „moderního“ hudebního provozu. Autorka si navíc vybrala badatelsky téměř nedotčenou oblast Čelanského tvůrčího snažení spjatou nikoliv s jeho činností výkonného umělce, ale s jeho skladatelskou aktivitou. A z ní se potom soustředila na výběr tvorby písňové. Ten byl spoluurčen nejen jejími časovými limity, ale také skutečností, že ne vše ze skladatelovy tvůrčí dílny nejen v tomto oboru je dostupné nebo je vůbec dnešní lokace jeho skladeb neznámá. Z tohoto hlediska je škoda, že autorka nevyužila část prostoru své bakalářské práce, aby sem shrnula zevrubné pojednání o stavu bádání (objevuje se tu jen jakési torzo), jež zpracovala ve své proseminární práci a které by na tomto místě splnilo v daném kontextu důležitou, novou informační úlohu.

Lukajová po stručném biografickém pohledu na osobnost Čelanského dále pokračovala tradičně souborným pohledem na písňovou tvorbu evropskou 19. a první třetiny 20. století, jehož široký časový rozptyl má své opodstatnění ve skutečnosti, že tvorba autorů Čelanského typu v sobě syntetizuje impulsy z celého tohoto časového oblouku od romantismu k impresionismu a první generaci tzv. moderny. Nejrozsáhlejší část práce pak obsahuje analýzy zvolených písní, vycházející z rozboru jejich textové složky přes hudební analýzu a hledání odpovědi na otázku, jak je jejich spoluhrů a proměnlivým vzájemným působením formován útvar písně a jeho smysl. Při interpretaci výsledků svých analýz před sebe Lukajová postavila nelehkou úlohu tím, že se snažila z relativně malého souboru skladeb (a jedné Nešverovy písně na stejný text jako srovnání) dospět k určitému zobecnění, které musilo tak dospět jen k velmi obecným závěrům. Navíc se pohybovala z časového hlediska v terénu, kde – vzhledem ke stále silnému tlaku ideje pokroku na hodnocení dějinného pohybu – mohla nacházet metodologickou oporu pro přístup a hodnocení jednotlivých tvůrčích výkonů zvláště obtížně.

Ve své bakalářské práci prokázala Dagmar Lukajová schopnost orientovat se velmi dobře jak v práci s prameny a sekundární literaturou, tak v hudební struktuře. Svým výkonem a touto první sondou upozornila na potřebu obrátit pozornost mimo stereotypně opakovaná témata a vytvořila jeden z prvních solidních, i když velmi dílčích předpokladů. Z tohoto hlediska její studie vyhovuje požadavkům kladeným na bakalářské práce, a proto ji doporučuji k obhajobě.

Navrhované hodnocení: dobře.

V Buštěhradu, 6.2.2012

Prof. PhDr. Marta Ottlová